

James Oliver Curwood

BAR1, CÂ1NELE-LUP

Traducere din limba engleză de Dan Starcu

MINERVA

București, 2019

Respe HUBERT PROLONGEAU: „Curwood nu inventează nimic sau aproape nimic: ceea ce descrie el a și trăit, iar eroii pe care-i prezintă i-a întâlnit. Nepotul îndepărtat al unui alt romancier de aventuri, britanicul Frederick Marryat (1792-1948), cunoscut sub numele de căpitan Marryatt, a crescut lângă Lacul Erie, Ohio, și a dedicat naturii un fel de cult – se va afirma incapabil să scrie un roman care nu ar avea spațiile mari pentru cadru. Drumețiile lui lungi făcute în Golful Hudson, explorările sale în «sălbăticia» arctică, care l-au determinat să scrie despre cei care nu erau încă numiți inuiți, i-au furnizat descrieri minunate evocatoare.“

Hubert Prolongeau, *Télérama*

HUBERT PROLONGEAU: „Dar acestea sunt cărțile lui, ale căror animale-eroi și-au construit reputația: *Kazan* (1914), *Bari, fiul lui Kazan* (1917) sau *The Grizzly* (1916), fără antropomorfisme, animale care evoluează în mijlocul pădurii și se leagă între ele cu sentimentele specifice omului. Credința autorului în inteligența animalelor și observarea corectă și sensibilă le fac modele de gen. Acum e momentul să-l scoatem din ghetoul literaturii pentru copii.“

Hubert Prolongeau, *Télérama*

HUBERT PROLONGEAU: „Curwood a fost considerat mult timp scriitor pentru tineret, una dintre bijuteriile de zăpadă din faimoasa *Biblioteca Verde*. Filmul lui Jean-Jacques Annaud, *L'Ours* (1988), după romanul său *The Grizzly*, i-a adus o scurtă revenire în atenția publicului, concretizată în special într-un volum al colecției *Bouquins*, în 1992. De atunci, Curwood a dispărut din nou.

Edițiile *L'Eveilleur* s-au angajat să republice unele dintre cărțile sale, alternând, cu o rată de două volume pe an, romane de pionierat (*Wolf Hunters*, 1908, *Chasseurs d'Or*, 1909) și romane despre animale. Anul viitor va fi și *Bari, fiul lui Kazan*. [...] Prin urmare, este o redescoperire reală la care invităm cititorii să călătorească cu romanele lui Curwood.“

Hubert Prolongeau, *Télérama*

CUPRINS

Capitolul I	3
Marele necunoscut	3
Capitolul II	9
Prima luptă	9
Capitolul III	17
O noapte de groază	17
Capitolul IV	27
Vagabondul flămând	27
Capitolul V	35
Lupul vorbește	35
Capitolul VI	46
Strigătul singuraticului	46
Capitolul VII	56
Moartea lui Wakayoo	56
Capitolul VIII	67
Nepeese, în primejdie	67
Capitolul IX	73
Prietenii, în sfârșit!	73
Capitolul X	81
În ajutorul lui Umisk	81
Capitolul XI	87
Prins	87
Capitolul XII	96
Supus, dar nu învins	96
Capitolul XIII	100
Mac Taggart își primește răspunsul	100
Capitolul XIV	115
Fiica furtunii	115
Capitolul XV	121
Nepeese își cere drepturile	121

Repetiții din cărți	128
Capitolul XVI	128
Glasurile neamului său	128
Capitolul XVII	134
Haita	134
Capitolul XVIII	147
Funcționarul se hotărăște	147
Capitolul XIX	157
Nepeese alege	157
Capitolul XX	166
Singur	166
Capitolul XXI	174
O iarnă de așteptare	174
Capitolul XXII	182
Spre Nord	182
Capitolul XXIII	188
Pe teritoriul cu capcane	188
Capitolul XXIV	196
Bari îl supără pe Mac Taggart	196
Capitolul XXV	202
Triumful lui Mac Taggart	202
Capitolul XXVI	208
Prietenie	208
Capitolul XXVII	214
Chemarea Sudului	214
Capitolul XXVIII	220
Sfârșitul căutărilor	220
Capitolul XXIX	225
Plata pentru fărădelegi	225
Cronologia vieții și a operei	233
Repere istorico-literare	237

Volumul este o traducere după ediția
Baree, the Story of a Wolf-Dog, 1990, Newmarket Press

ISBN: 978-973-21-1060-7

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CURWOOD, JAMES-OLIVER

Bari, câinele-lup / James O. Curwood ; trad. din lb. engleză de Dan Starcu. - București : Editura Minerva, 2019
ISBN 978-973-21-1060-7

I. Starcu, Dan (trad.)

821.111

Alcătuire cronologia vieții și a operei
și selecție repere istorico-literare
ALINA PERȚEA

Copyright © 2019 Editura MINERVA, pentru prezenta ediție

Redactor: Alina Perțea
Coperta: Cristina Dumitrescu
DTP: Irina Geambașu
Corector: Eugenia Oprea

MINERVA

Editura MINERVA • Redacția și sediul social:
B-dul Metalurgiei nr. 46-56, cod 041833,
sector 4, București, O.P. 82 - C.P. 38
tel: (021) 461.08.10/14/15; fax: (021) 461.08.09/19.
E-mail: office@edituraminerva.ro; office@megapress.ro
Departamentul desfacere: tel: (021) 461.08.08/12/13/16;
fax: (021) 461.08.09/19; E-mail: comenzi@edituraminerva.ro

Ne puteți vizita pe:
www.edituraminerva.ro

Capitolul I MARELE NECUNOSCUȚ

Pentru Bari, câteva zile după ce s-a născut, lumea n-a fost decât o scorbură întunecoasă și uriașă. În timpul acelor prime zile din viața sa, adăpostul se găsea într-un enorm trunchi dezrădăcinat, unde Lupoaița, mama lui, lipsită de vedere, își făcuse vizuina. Acolo, Kazan, tovarășul ei, nu venea decât rareori, cu ochii lucindu-i prin întuneric asemenea unor flăcări verzui. De fapt, ochii lui Kazan îl făcuseră pe Bari să înțeleagă că mai exista și altceva în afară de sânul mamei sale și, datorită lor, descoperi că putea vedea.

El simțea, mirosea, auzea, dar în bezna aceea, sub grămada de lemn răsturnat, nu văzuse nimic înainte de apariția acelor ochi. La început îl speriaseră, apoi îl miraseră, după care teama i se preschimbă într-o imensă curiozitate. Era preocupat să-i privească, mai ales când dispăreau brusc, în momentul în care Kazan își întorcea capul. Apoi ardeau din nou în partea în care se găsea el, prin beznă, cu o strălucire atât de

rneșteptată, încât se strângea fără să vrea lângă mama lui și tremura ori de câte ori Kazan intra la ei.

Bineînțeles că Bari nu le cunoștea povestea. N-ar fi aflat niciodată că Lupoica, mama lui, era una pursânge, iar tatăl lui era un câine. Natura își începuse lucrarea uimitoare în ființa lui, dar nu trecea peste anumite limite. Tot natura avea să-l facă să înțeleagă, atunci când avea să vină vremea, că mama rămăsese lipsită de vedere în urma unei teribile lupte cu linxul. Nimeni însă nu-i putea spune nimic de răzbunarea nemiloasă a lui Kazan, de acei uimitori ani ai conviețuirii lor, de loialitatea, de aventurile lor în imensitățile canadiene. Lupoica nu putea zămisli decât un pui de-al lui Kazan.

Dar, la început, timp de multe zile, pentru pui nu existase decât mama lui. Chiar și după ce i s-au deschis ochii și și-a simțit picioarele, clătînându-se prin beznă, nu exista nimic altceva pentru el în afara ei. Când fu destul de mare ca să se joace afară cu bețe și cu mușchi în lumina soarelui, tot nu știa cu ce semăna mama lui. Pentru el, era puternică, tândră, caldă, îl lingea pe față cu limba ei și îi vorbea printr-un scâncet blând, ceea ce îl făcu și pe el să-și găsească propriul glas, un lătrat slab și ascuțit.

Apoi veni ziua aceea uimitoare când flăcările verzui, ochii lui Kazan, se apropiară din ce în ce mai mult de el, cu mare grijă. Până atunci, Lupoica Sură îl avertizase să se retragă. Singurătatea fusese prima regulă a vieții ei sălbatice, în timpul maternității. Un mârâit surd scos din gâtlej și Kazan se oprea. Dar în ziua aceea nu se

auzi niciun mârâit. Din gâtlejul Lupoicei abia răzbi un geamăt slab. Semn de singurătate, de mulțumire.

- Totul e bine, îi zicea ea lui Kazan.

Iar el, oprindu-se o clipă ca să se asigure că așa stăteau lucrurile, răspundea printr-un sunet grav din adâncul gâtlejului său.

Cu mare încetineală, ca și cum nu era sigur peste ce avea să dea, Kazan înaintă către ei, și Bari se îndesă mai mult în mama lui. Îl auzi pe Kazan lăsându-se greoi pe burtă, lângă Lupoică. Nu-i mai era frică și devenise foarte curios. Ca și Kazan, de altfel. Îl mirosea. Prin beznă, urechile i se ciuliseră. După câteva clipe, Bari începu să se miște și se îndepărtă de mama sa. Lupoica nu schiță niciun gest. Niciun mușchi nu i se clinti. Tot trupul ei părea un arc de oțel. Ascultă foarte atentă. Sângele ei de lup era treaz. Exista o primejdie pentru Bari. Fără zgomot, buza inferioară i se retrase, scoțându-i la iveală colții. Gâtlejul îi tremura, dar nu scotea niciun sunet. Prin beznă, de la doi metri de ea, se isca un schelălăit slab, de cățel, ca și zgomotul făcut de limba lui Kazan ce lingea micul pui.

Bari trăise emoția primei sale mari aventuri. Își descoperise tatăl.

*

Asta se întâmplase în cea de-a treia săptămână din viața lui Bari. Se împliniseră exact optsprezece zile de când se născuse, atunci când Lupoica îi permisesse lui Kazan să-l cunoască pe fiul lor. Dacă n-ar fi fost oarbă și nu și-ar fi amintit de ziua aceea în care râsul

și crăpase ochii pe Stânca Soarelui, ea l-ar fi născut pe Bari afară, iar labela i-ar fi fost tari de la început. Ar fi cunoscut soarele, luna și stelele. Și-ar fi dat seama de ceea ce înseamnă tunet și ar fi văzut fulgerele pe cer. Dar nu avea ce să facă în scorbura întunecoasă din trunchiul de copac răsturnat, decât să se poticnească prin beznă și să-și lingă cu limbuța oasele crude ce atingeau solul ici și colo.

Multă vreme fu lăsat singur. O auzea pe mama lui plecând și întorcându-se, și aproape mereu se distinge glasul ei ca un ecou îndepărtat la un lătrat de-al lui Kazan. N-a simțit nevoia arzătoare de a-i urma. Până în ziua în care limba rece și mare a lui Kazan l-a lins pe botic. În acele minute uimitoare, natura lucra. Instinctul încă nu se născuse în el. După ce Kazan plecă, lăsându-l singur în beznă, Bari schelălăi, chemându-l înapoi, ca și cum ar fi plâns după mama lui, atunci când, uneori, dispărea de lângă el pentru a răspunde apelului tovarășului ei de viață.

Soarele era deja deasupra pădurii, când, la un ceas sau două după vizita lui Kazan, Lupoanca plecă de lângă el. Între vizuina lui Bari și vârful copacului prăbușit erau cam patruzeci de picioare distanță. Pe acolo nu putea pătrunde nicio rază de lumină. Întunericul acela nu-l speria, căci el nu știa ce înseamnă lumina. Ziua, și nu noaptea, avea să-i cauzeze prima mare spaimă. Astfel că, fără cea mai mică teamă, cu un geamăt ce o ruga pe mama lui să-l aștepte, se luă după ea. Chiar dacă Lupoanca zăbovi, ea nu dădu atenție acelei chemări, iar

râcâitul ghearelor ei pe lemnul uscat se stinse repede, odată cu depărtarea.

De această dată, Bari nu se opri la trunchiul de opt picioare care îi închidea mereu orizontul în orice direcție. El se cățăără pe vârful acestuia și trecu dincolo. În spatele trunchiului se deschidea marea aventură, și Bari se lansă, cu îndrăzneală, în necunoscut.

*

Îi trebui destulă vreme ca să parcurgă primii douăzeci de metri. Apoi ajunse la un trunchi însemnat de pașii Lupoancei Sure și ai lui Kazan. Oprindu-se la fiecare înaintare, oricât de mică, pentru a scoate un geamăt, el continua să avanseze. Și, în timp ce mergea, universul lui se schimba. Nu cunoscuse decât întunericul. Acum, bezna rămăsese departe, sub formă de pete și umbre ciudate.

O dată, întrevăzu strălucirea unei linii de foc deasupra lui - o rază de soare -, și asta îl sperie într-atât, că se lipi de trunchi și nu mai mișcă vreo jumătate de minut. Apoi își reluă drumul. O hermină strigă de sub el. Auzi un zgomot slab provocat de lăbuțele unei veverițe, ce se frecau între ele. Mai surprinse un sunet ciudat, ce nu se asemăna niciunui dintre cele scoase până atunci de mama lui. Pierduse urmele după care se luase. Trunchiul încetase de a mai fi neted și îl ducea din ce în ce mai sus, prin încâlceala de ramuri ale copacului răsturnat, devenind tot mai îngust, la fiecare pas făcut. Schelălăia. Năsucul lui delicat căuta

zadarnic mirosul mamei sale. Deodată, ajunse la o extremitate, își pierdu echilibrul și căzu. Scoase un țipăt de spaimă și simți că lunecă și se rostogolește pe pământ. Probabil că se urcase destul de sus pe copac, fiindcă Bari căzu rău de tot. Trupul lui micuț și delicat se prăbuși de pe o creangă pe cealaltă. Când se opri, în cele din urmă, abia mai respira, dar se ridică repede pe cele patru lăbuțe ale sale, tremurând năucit.

O altă spaimă îl țintui pe loc. Într-o clipă, întreaga lume se preschimbăse. Era inundată de lumină. Peste tot, încotro se uita, vedea lucruri ciudate. Dar soarele îl speria cel mai tare. Era prima lui senzație legată de foc, iar ochii parcă îi ardeau. S-ar fi întors să se ascundă în bezna protectoare a copacului căzut, dar, în clipa aceea, Lupoica, urmată de Kazan, ocoli extremitatea unui trunchi uriaș. Ea îl linse veselă pe Bari, iar Kazan, ca un câine adevărat, dădea din coadă. Acest gest, specific unui câine, avea să fie și o particularitate a puiului. Pe jumătate lup, el avea să dea mereu din coadă. Chiar și în clipele acelea încerca să o miște. Poate că tatăl lui observase efortul său, căci scoase un schelălăit slab de mulțumire, în vreme ce se așeză pe labele din spate. Parcă i-ar fi zis Lupoicei Sure:

- Nu l-am scos noi pe micuț din scorbura copacului prăbușit?

Pentru Bari a fost o zi mare, de neuitat. Își descoperise tatăl, dar și lumea.

Capitolul II PRIMA LUPTĂ

Și era o lume uimitoare, tăcută, lipsită de aproape orice, în afară de animale sălbatice. Clădirea de pe țărmul Golfului Hudson, cea mai apropiată dintre toate, era la o sută de mile distanță, iar primul oraș civilizată, la trei sute de mile, dacă ai fi mers drept către sud. Cu doi ani în urmă, Tusoo, vânătorul indian, își întinsese stăpânirea pe acele locuri. I se cuveneau de drept, după legea pădurii, datorită generațiilor de înaintași ai săi. Dar Tusoo fusese ultimul din familia lui și murise de variolă, iar nevasta și copiii lui pieriseră odată cu el.

De atunci, niciun alt picior de om nu mai călcase pe potecile acelea. Râșii se înmulțiseră. Elanii și ciutele caribu nu mai fuseseră vâdate de oameni. Castorii își construiseră adăposturile fără a mai fi deranjați de cineva. Urmele urșilor negri erau la fel de mari precum cele ale cerbului lopătar. Acolo unde, altădată, armele aducătoare de moarte și momelile otrăvite ale lui Tusoo ținuseră la distanță lupii costelivi, nu mai exista niciun pericol pentru acei mohicani ai câmpiei.

După soarele acelei prime zile uimitoare, apărură luna și stelele celei dintâi nopți adevărate trăite de Bari. A fost una minunată, cu lună plină, ce împrăștia o lumină roșiatică peste păduri, inundând pământul cu raze ce i se păreau puiului de lup frumoase și blânde. Dar el era urmașul unui animal puternic, iar forțele ce se nășteau în el nu-l lăsau să stea pe loc. Dormise ziua la căldura soarelui, dar nu putea să facă asta sub razele lunii. O adulmeca pe Lupoaică, ce stătea culcată pe burtă, în vreme ce frumosul ei cap ridicat asculta suspinele și zgomotele nopții.

De șase sau de șapte ori, cum Bari se învârtea în jurul copacului răsturnat, auzi un foșnet slab deasupra capului său și văzu o umbră plutind prin văzduh. Erau bufnițele cele mari, din nord, care coborau să-l cerceteze, și, dacă ar fi fost iepure în loc de pui de câine-lup, prima noapte petrecută de el sub clar de lună și de stele ar fi fost și ultima. Spre deosebire de Wapoos, iepurele, el nu era deloc prudent. Lupoaică nu-l supraveghea de aproape. Din instinct știa că, prin pădurile acelea, pe Bari nu-l amenințau mari primejdii. Poate doar mâna omului. În vinele lui curgea sânge de lup. El vâna toate celelalte animale sălbatice, în vreme ce nicio altă fiară, înaripată ori cu gheare, nu-l amenința. Bari înțelegea asta. Bufnițele nu-l speriau. Nu-i era teamă de țipetele ciudate și urâte, venite din vârfurile întunecate ale brazilor, care altora le înghețau sângele în vine.

Totuși, o dată se sperie și alergă repede să se ascundă lângă mama lui. Asta a fost când a văzut un vânător

înaripat aruncându-se asupra unui iepure cu picioare albe ca zăpada. Țipetele ființei condamnate la moarte îi făcură inima să-i bată nebunește. Simți în țipetele acelea apropierea unei tragedii mereu prezente în sălbăticie: moartea. O simți din nou în acea noapte când, lipit de Lupoaică, auzi urletele sălbatice ale unei haite de lupi ce urmărea un cerb caribu. Înțelegea lucrurile acelea și se înfiora, ca atunci când, în zori, Kazan se întoarce aducând în colți un iepure mare ce se zbătea încă, nevrând să moară.

Iepurele acela a fost punctul principal din primul capitol al educației lui Bari, ca și cum Lupoaică și Kazan se înțeleseseră dinainte să-i dea lui Bari prima lecție în știința de a ucide. După ce tatăl lui lăsase jos iepurele, puiul se apropiase de el, cu multă prudență. Șoldurile animalului fuseseră sfărâmate. Ochii lui erau sticloși. Nu mai simțea durerea, dar, pentru Bari, el era încă viu atunci când își înfipse colțișorii în blana deasă de pe gât. Dințișorii săi nu pătrunseseră în carne. Bari se înverșună. Credea că îl ucide el pe iepure. Auzea ultimele răsuflări grele ce ieșeau din trupul țeapăn. Se învârtea în jurul animalului și trăgea de el, după care cădea pe spate, cu gura plină de blană. Când reveni la atac, Wapoos murise de mult, dar Bari continua să muște și să tragă de el, până ce Lupoaică, folosindu-și colții ascuțiți, rupse iepurele în bucăți. După care urmă ospățul.

Astfel, puiul pricepu că a mânca înseamnă a ucide și, de atunci, prinse gustul cărnii. Așa simțea un lup

adevărat. De la Kazan moștenise alte importante trăsături, specifice câinelui. Cum era negru tot, i s-ar fi spus, în acele timpuri, Kusketa Mukekun, adică Lupul Negru. Pe piept avea o pată albă, sub formă de stea. Urechea dreaptă avea și ea puțin alb. Coada, la șase săptămâni, îi era deasă și îi atârna în jos, ca a unui lup. Urechile sale se asemănau cu cele ale Lupoacei Sure. Pieptul promitea să se dezvolte foarte mult, precum cel al lui Kazan. Când stătea în picioare, părea un câine de vânătoare, dar se uita mereu câș la obiectul sau la locul pe care-l ținea. Asta era o caracteristică a lupului, căci câinele se întoarce către partea în care privește.

Când avea deja două luni, într-o noapte strălucitoare, cu un cer plin de stele, cu o lună de iunie ce lumina puternic, fără să se înalțe mai sus de vârfurile brazilor, Bari se așeză pe labela din spate și prinse să urle. Era prima lui încercare de acest fel. Dar nimeni nu se putea înșela. Scosese urletul unui lup. Totuși, ceva mai târziu, când Bari se ridică și se îndreptă către Kazan, de parcă s-ar fi rușinat de efortul făcut, dădea din coadă ca și cum i-ar fi cerut iertare. Era tot un gest de-al câinelui. Dacă Tusoo, vânătorul care murise, ar fi putut să-l vadă atunci, ar fi spus, fără nicio îndoială, că, în adâncul sufletului său - dacă putem considera că avea așa ceva -, puiul era un câine.

De altfel, Tusoo și-ar fi motivat felul în care l-ar fi judecat. La două luni, un pui de lup a uitat ce e joaca. Fiind un personaj al sălbăticiiei, se furișează pentru a ucide ființe mai mici și mai slabe decât el. Bari încă

se juca. În timpul ieșirilor sale din trunchiul copacului răsturnat, nu mersese niciodată mai departe de pârâu, la abia o sută de metri de locul unde dormea mama sa. Ajunse la jupuitul iepurilor morți sau muribunzi, dar aceasta reprezenta limita maximă a curajului și a cruzimii sale. Au trebuit să treacă nouă săptămâni înainte ca el să-și folosească ghearele și să dea prima luptă cu o bufniță tânără, la marginea pădurii.

Faptul că Oohoomisew, marea bufniță albă, își făcuse cuibul într-un trunchi despicat, aflat nu departe de copacul răsturnat, era destinat să schimbe întregul curs al vieții lui Bari, la fel cum orbirea Lupoacei Sure modificase destinul ei, dar și pe cel al lui Kazan. Pârâul curgea prin apropierea aceluia trunchi ce se înălța într-un loc liniștit și umbros al pădurii formate din brazi înalți și întunecoși, chiar în plină zi. De mai multe ori, Bari se dusese până la marginea acestui loc misterios al codrului și privise cu poftă și curiozitate. În ziua luptei, necunoscutul îl atrăsese mai tare ca oricând. Înaintă treptat, cu ochii scânteietori, cu urechile ciulite, ca să surprindă orice zgomot. Inima îi bătea mai repede ca oricând. Pătrunsese în zona de umbră. Uitase de copacul răsturnat, de Kazan și de Lupoaică. Înaintea lui se auzea freamătul aventurii. Surprinse niște zgomote ciudate, dar slabe, ca și cum ar fi fost făcute de niște picioare acoperite cu cârpe sau de aripi leneșe, zgomote care îi sporiră atenția. Sub lăbuțele sale nu se găsea nici pământ, nici iarbă, nici flori, ci doar un covor întunecat de ace moi și verzi. Îi gâdilau plăcut